

Inštitút zamestnanosti
www.iz.sk

Reforma dlhodobej starostlivosti

Viliam Páleník

Konferencia: Dôsledky starnutia populácie,
Inštitút zamestnanosti, Bratislava, 25. sept 2020

Táto práca bola je súčasťou projektu Politiky zamestnanosti realizovaného Inštitútom zamestnanosti.

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu v rámci OP EVS

- **Budeme starí a ešte starší**
- *Musíme sa na to pripraviť*

- **Budeme potrebovať viac a viac dlhodobej starostlivosti (LTC – long term care)**
- *Musíme sa na to pripraviť*

- **Bude nás to stáť viac a viac peňazí**
- *Musíme sa na to pripraviť*

- Od druhej svetovej vojny sociálny systém Československa a neskôr Slovenska prešiel rôznymi zmenami, naposledy v roku 2006 – 2007.
- Nastavil sa systém, v ktorom fungujú rôzne:
 - ústavné zariadenia,
 - domáca ošetrovateľská starostlivosť,
 - opatrovateľské služby,
 - mechanizmus rôznych kompenzácií nepriaznivého zdravotného stavu.
- **Verejné prostriedky smerujú inštitúciám, nie individuálnym občanom - klientom.**
- **Nedostatočné preferovanie práv slobodného výberu osobami, ktorých sa starostlivosť týka.**

LTC - deinštitucionalizácia a riešenie

- Potreba nastúpiť trend deinštitucionalizácie dlhodobej starostlivosti
- Starostlivosť v inštitúcii sa má nahradiť vysokokvalitnou starostlivosťou v komunitách a rodinách
- Stabilita známeho prostredia a čo najdlhšie zachovanej nezávislosti
- **zavedenie príspevku na nesebestačnosť**
- **zaistenie starostlivosti štátnou dávkou**

- V rôznych štátoch to je rôzne, povšimnutiahodné príklady:
 - posilnenie príjmu rodiny (Taliansko),
 - ľubovoľná voľba zabezpečenia sociálnej služby, či už formálnej alebo neformálnej (Rakúsko, Čechy),
 - poukážky využiteľné len na nákup služieb od registrovaných poskytovateľov sociálnej služby (Holandsko),
 - možnosť voľby medzi finančnou a vecnou dávkou (Nemecko).
- V Rakúsku, Nemecku, Francúzsku či Čechách je vyplácaný v závislosti od stupňa fyzickej odkázanosti,
- v Taliansku je vyplácaná dávka v jednotnej výške.

Reforma LTC – čo prinesie?

- Nový štátny príspevok na nesebestačnosť/odkázanosť prinesie:
 - preferovanie služby poskytovanej doma, a tým priblíženie normálnemu životu,
 - chránenie občanov v sociálne nepriaznivej situácii,
 - zabezpečenie dôstojných životných podmienok pre všetkých a ich rovnaké šance.
- **Prístup k dlhodobej starostlivosti je jedno zo základných práv v rámci Všeobecnej deklarácie ľudských práv.**

Štátny príspevok na nesebestačnosť

- **Potrebné zmeny:**

- 📄 vytvorenie nového fondu a odvodu na nesebestačnosť 1,5 %,
- 📄 zníženie odvodu na zdravotné poistenie o 0,5 p. b.,
- 📄 zníženie dane z príjmov o 0,5 p. b. na 18,5 % a úprava odpočítateľnej položky na osemnásobok minimálnej mzdy,
- 📄 zrušenie povinnosti municipalít poskytovať dlhodobú starostlivosť,
- 📄 zrušenie financovania dlhodobo chorých zo zdravotného poistenia,
- 📄 preplácanie ošetrovateľských výkonov zo zdravotného poistenia,
- 📄 využívanie doterajších prostriedkov MPSVaR SR na LTC.

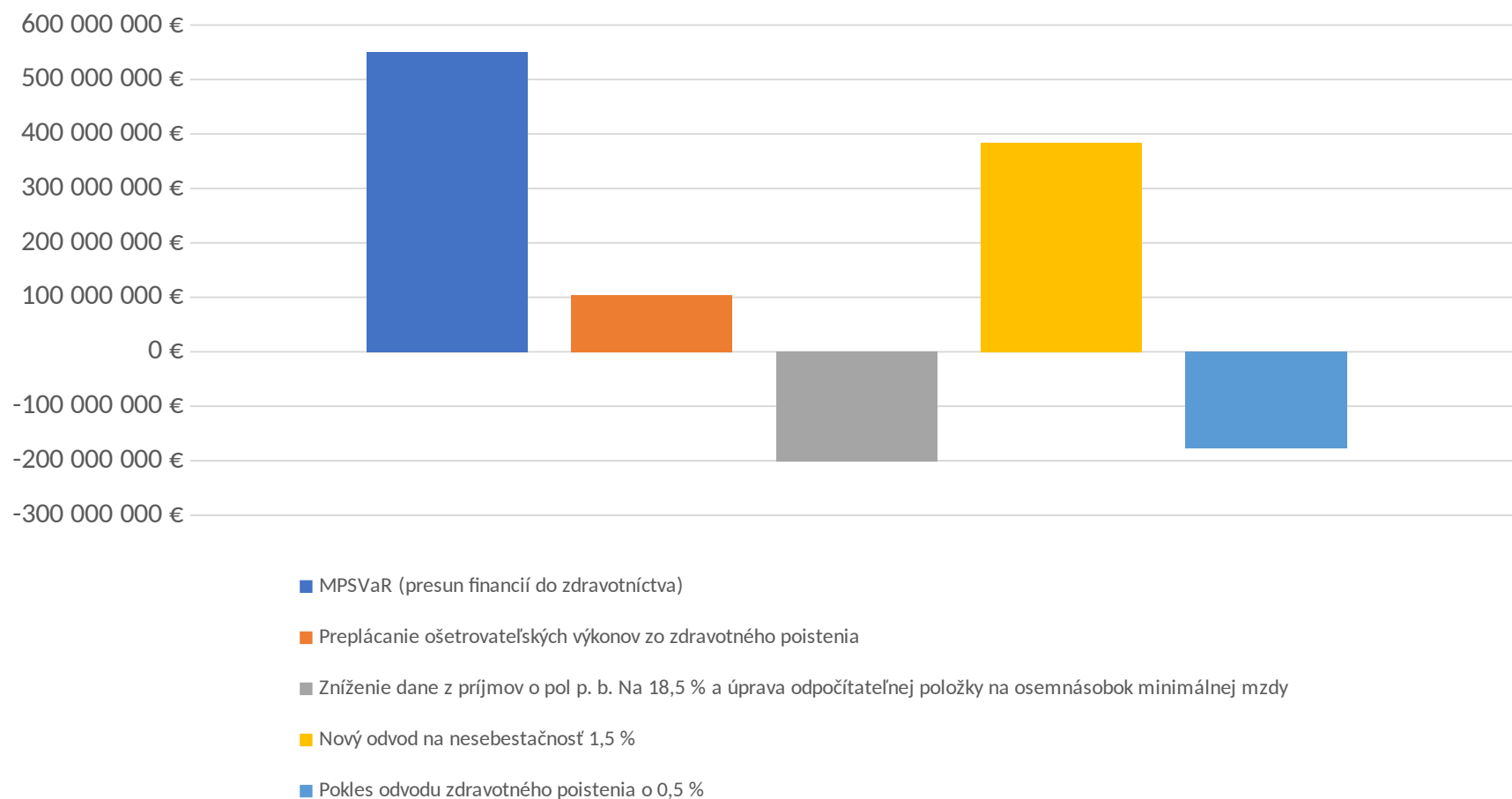
Výsledok: Zavedenie novej štátnej dávky na nesebestačnosť/odkázanosť

Štátny príspevok na nesebestačnosť - z čoho financovať?

Sumarizácia	Náklady na prijímateľa ročne	Náklady na prijímateľa mesačne	
550 575 882 €	8 905 €	742 €	MPSVaR (presun financií do zdravotníctva)
104 317 423 €	1 687 €	141 €	Preplácanie ošetrovateľských výkonov zo zdravotného poistenia
-201 000 000 €	- 3 249 €	- 271 €	Zníženie dane z príjmov o 0,5 p. b. Na 18,5 % a úprava odpočítateľnej položky na osemnásobok minimálnej mzdy
384 000 000 €	6 207 €	517 €	Nový odvod na nesebestačnosť 1,5 %
-177 000 000 €	- 2 861 €	-238 €	Pokles odvodu zdravotného poistenia o 0,5 %
660 893 305 €	10 682€	890 €	Opatrenia SPOLU +/-

Sumarizácia opatrení na zavedenie príspevku

Veríme, že priblíženie sa ku krajinám, ktoré majú rovnaký alebo podobný systém pre starostlivosť o dlhodobo odkázaných už viac ako 10 rokov, pomôže výrazným spôsobom vylepšiť kvalitu života odkázaných osôb a ich rodín.

Ďakujem za pozornosť

Ďalšie argumentácie a empirické analýzy sú uvedené v troch dokumentoch IZ:

<https://www.iz.sk/download-files/sk/evs/dlhodoba-starostlivost-prehľad>

<https://www.iz.sk/download-files/sk/evs/dlhodoba-starostlivost-financovanie>

<https://www.iz.sk/download-files/sk/evs/dlhodoba-starostlivost-koncepcia>

Vďaka patrí Martinovi Halásovi, Michalovi Páleníkovi, ako aj ďalším členom tímu IZ, ktorí sa podieľali na príprave tohto návrhu reformy dlhodobej starostlivosti na Slovensku.

<https://www.iz.sk/sk/projekty/starnutie-populacie>

Kontakt: iz@iz.sk

